

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης παρών σε συνέδριο για τα αρχέτυπα

Αναμφίβολα η εφεύρεση της τυπογραφίας από τον Γουτεμβέργιο αποτέλεσε ορόσημο για τον εκδημοκρατισμό της γνώσης και τη διάδοση των ιδεών. Οι εκδόσεις που έγιναν κατά τον πρώτο αιώνα της τυπογραφίας (1450-1500) ονομάζονται αρχέτυπα (λατ. Incunabula). Οι εκδόσεις αυτές έχουν τεράστια σημασία όχι μόνο για την παράδοση των κειμένων που φέρουν αλλά και γιατί το κάθε αντίτυπο είναι υλικός μάρτυρας ιστορίας και πολιτισμού. Το κάθε βιβλίο έχει την ιστορία του, έχει αλλάξει κτήτορες, οι οποίοι έχουν αφήσει το αποτύπωμά τους, μέσα από χειρόγραφα σημειώματα, κτητορικές σφραγίδες (ex libris), βιβλιοδεσίες, επιδιορθώσεις κλπ.

Το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, την Παρασκευή 17 και το Σάββατο 18 Μαρτίου 2023, διοργάνωσε επιστημονικό συνέδριο με θέμα «Αρχέτυπα στις ελληνικές βιβλιοθήκες: Καταγραφή, τεκμηρίωση, ιστορική πλαισίωση». Ένα συνέδριο για τα έντυπα βιβλία που φτάνουν μέχρι τις μέρες μας από την αυγή της τυπογραφίας, τον 15ο αιώνα. Πάνω από 500 αντίτυπα της περιόδου αυτής εντοπίζονται σήμερα σε ελληνικές βιβλιοθήκες δημόσιες, δημοτικές, πανεπιστημιακές, μοναστηριακές, ιδιωτικές.

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης ήταν παρούσα στο συνέδριο με τον υπεύθυνο των Κλειστών Συλλογών της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης Κ. Παπαδάκη, ο οποίος παρουσίασε όλα τα γνωστά αρχέτυπα που φυλάσσονται στις βιβλιοθήκες της Κρήτης.

Η Κρήτη κατά τους χρόνους της Ενετοκρατίας φιλοξενούσε σημαντικές συλλογές χειρόγραφων και έντυπων βιβλίων. Ίσως είναι η μοναδική περιφέρεια της Ελλάδας στην οποία κατά το 15ο και 16ο αι., παράλληλα με τα χειρόγραφα, κυκλοφορούσε και μεγάλος αριθμός έντυπων εκδόσεων. Σήμερα, γνωρίζουμε την ύπαρξη μερικών δεκάδων μεσαιωνικών χειρογράφων, ενώ τα αρχέτυπα μπορούν να μετρηθούν στα δάχτυλα του ενός χεριού. Ο

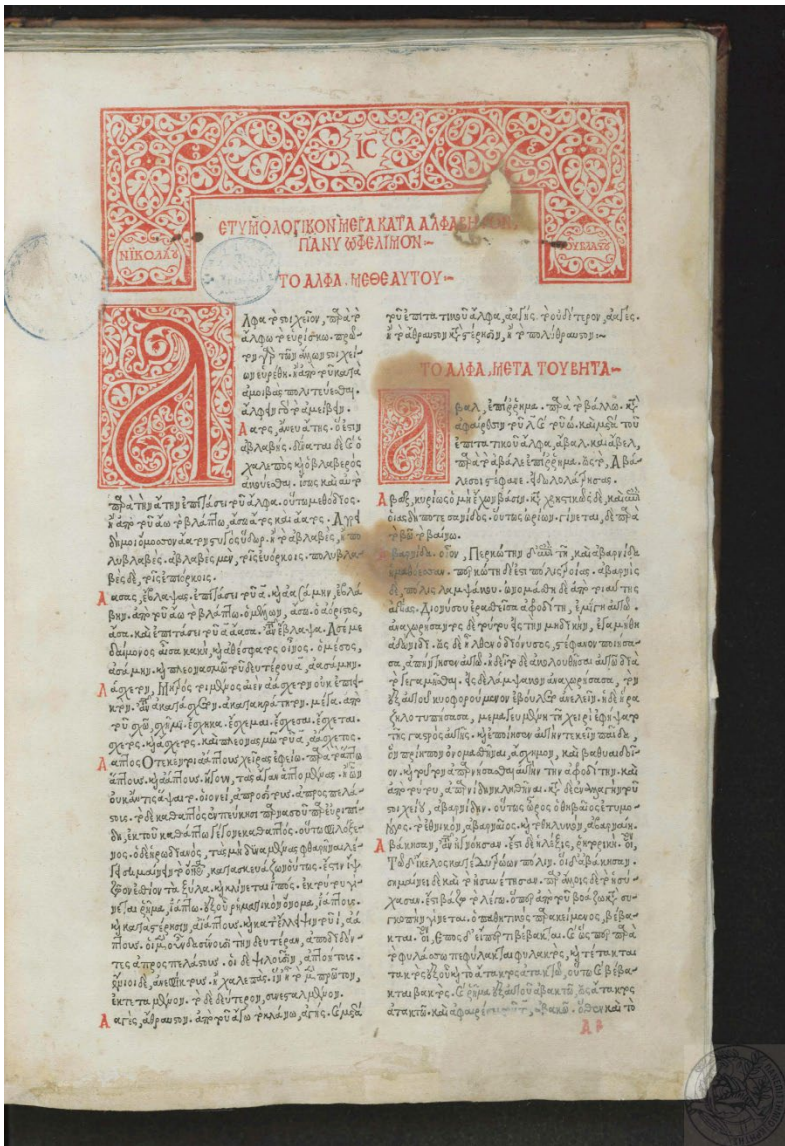
Κ. Παπαδάκης παρουσίασε τέσσερα βιβλία και δυο σπαράγματα εκδόσεων του 15ου αιώνα που βρίσκονται διάσπαρτα σε βιβλιοθήκες του νησιού. Έγινε λόγος για το αντίτυπο της πρώτης έκδοσης του Μεγάλου Ετυμολογικού, το οποίο τυπώθηκε στη Βενετία το 1499 από τον Κρητικό τυπογράφο Ζαχαρία Καλλιέργη και σήμερα φυλάσσεται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο Ρέθυμνο

Επιπλέον, παρουσίασε δύο αντίτυπα της πρώτης έκδοσης των κωμωδιών του Αριστοφάνη, τυπωμένα στη Βενετία το 1498, από τις συλλογές της Βικελαίας Δημοτικής Βιβλιοθήκης Ηρακλείου και της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ρεθύμνου, καθώς και το αντίτυπο του Λεξικού του Σουίδα, που τυπώθηκε στο Μιλάνο το 1499, με εκδότη τον Δημήτριο Χαλκοκονδύλη και σήμερα απόκειται στη Μονή Τοπλού. Τέλος, αναφέρθηκε σε δύο σπαράγματα αρχέτυπων με κείμενα στη λατινική γλώσσα που εκτίθενται στο Μουσείο Τυπογραφίας στα Χανιά.

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου απευθύνει χαιρετισμό στους συνέδρους

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κρήτης, *Ετυμολογικόν το μέγα*, Βενετία 1499